

פתח דבר

ד"ר רמי סולימני, מנכ"ל אשלים

הגיליון שלפנינו עוסק בסוגיות הקשורות בהתמודדות עם מצבים של משבר, אובדן ושכול. התגובה למצבים אלו וההתמודדות עמם שונות מאדם לאדם וקשורות למאפייני אישיותו ולסביבת התפתחותו. המאמרים בגיליון פותחים צוהר מרתק על האופן שבו פרטים, משפחות וארגונים מתמודדים עם כאבם ומתארגנים מחדש להכיל אותו או לשהות בו כדי לצאת ממנו מחוזקים. אשלים - גוף לפיתוח מענים, שירותים וידע בעבור ילדים, בני נוער, צעירים ומשפחות במצבי סיכון ומצוקה ואנשי מקצוע העובדים עמם - עסוקה, כמו ארגונים רבים אחרים, בפיתוח ידע ובהנגשתו כדי לסייע ולהקל ככל האפשר על המציאות הקשה שאליה נקלעו אנשים במהלך חייהם.

התכניות שפותחו ברבות השנים באשלים בתחום התמודדות עם מצבי משבר וטראומה זכו להכרה מקצועית רחבה בזכות תוצאותיהן והשפעתן הן על המערכת והן על אוכלוסיות היעד. כך למשל התכנית "חיבוקי", שפותחה בעקבות מלחמת לבנון השנייה והופעלה במערכות החינוך, זכתה להכרה בין-לאומית, כאשר ממשלת יפן החליטה ללמוד מעקרונותיה המקצועיות בעקבות רעידת האדמה ההרסנית שפקדה אותה בשנת 2011. בדומה לכך, התכנית "חדרי שלוה", שפותחה ב-2002 על רקע הצורך להתמודד עם מצבי חירום וטראומה מתמשכים במסגרות חינוך ביישובי עוטף עזה, זכתה בשנים האחרונות להכרה מקצועית כאשר 25 רשויות בחרו בה מאוסף התכניות בספר הפרויקטים של 360° - התכנית הלאומית לילדים ונוער בסיכון. הישגים מקצועיים אלו תורגמו לאחרונה לפיתוח מודל אינטגרטיבי לבניית החוסן והטיפול בנפגעי מצוקה וטראומה, בשיתוף פעולה מלא עם משרד החינוך (אגף שפי").

במקביל מפתחת אשלים, בשיתוף עם משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, תפיסות לפיתוח מענים בעבור משפחות החוות אובדן, שכול ומשבר. תפיסות אלו נשענות על עקרונות הליווי הרוחני, קידום מיצוי זכויות וחיזוק מעגלי המשפחה והקהילה.

לצערנו תופעות כגון אובדן, משבר וטראומה הן חלק בלתי נפרד מעולמנו - ברמה האישית, ברמה המקצועית וברמה החברתית. מסיבה זו, וגם כדי להקל ולו במעט על אנשים ועל מערכות בעולם החברתי המתמודדים עם מצבים אלו, אשלים ממשיכה להשקיע במהלכי פיתוח הידע ולבנות על ניסיונה המקצועי המצטבר והרב-שנתי בתחומים אלו.

אני מאמין כי אסופת המאמרים וסיפורי המסע המובאים בגיליון זה יוכלו להמשיך ולסייע בפיתוח כיווני חשיבה ועשייה בעבור אנשי המקצוע העובדים ישירות עם אוכלוסיות היעד ובתוך מערכות שירות ברמה היישובית והלאומית.